

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Облік і аудит»
(назва освітньої програми)

на тему: Облік, аналіз та контроль запасів на торгівельних підприємствах
(на прикладі ТОВ «ІМПОРТМАКС»)
(назва теми)

Виконавець:

студентка ФМОІТ, група 41

Шалопан Анна Віталіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Доктор економічних наук, професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Проблеми обліку запасів в сучасних умовах набувають особливої актуальності у зв'язку з потребою користувачів в отриманні швидкої, повної та достовірної інформації. Втім у системі управління обліковий процес стану та руху запасів у повній мірі не задовольняє фахівців. Тому на сьогодні важливішим залишаються питання удосконалення сучасної системи обліку і контролю запасів у напрямку оптимізації оперативності, достовірності облікової інформації для підвищення ефективності господарської діяльності.

Мета дослідження полягає в розкритті теоретико-прикладних аспектів обліку, аналізу та контролю запасів у системі управління вітчизняних підприємств.

Завдання дослідження:

- дослідити запаси як важливішу категорію бухгалтерського обліку, та розглянути класифікацію запасів;
- розкрити вимоги до оцінки запасів в системі обліку та звітності;
- навести загальну економічну характеристику ТОВ «ІМПОРТМАКС»;
- вивчити документальне забезпечення обліку запасів на торгівельному підприємстві;
- розглянути формування синтетичного та аналітичного обліку запасів на досліджуваному підприємстві;
- проаналізувати ефективність використання товарних запасів на ТОВ «ІМПОРТМАКС»;
- з метою удосконалення системи внутрішнього контролю дослідити методичні аспекти внутрішнього аудиту запасів.

Об'єкт дослідження є процес обліку і контролю запасів на ТОВ «ІМПОРТМАКС».

Предметом дослідження виступають теоретико-прикладні аспекти обліку і контролю запасів на підприємствах України.

Методи дослідження: загальнонаукові: індукція, дедукція, аналіз, синтез, групування, порівняння, конкретизація. Під час вивчення облікової інформації застосовувався нормативно-правовий метод; для обробки даних - методичні прийоми: огляд, перевірка, розрахунки, узагальнення та інші.

Інформаційна база дослідження: законодавчі акти, нормативно-правові документи з теорії, організації та методики обліку й контролю запасів, наукові праці, довідкові, інструктивні, методичні матеріали, статистичні дані, періодичні видання, первинна документація, облікові реєстри та фінансова звітність досліджуваного підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (41 найменування) та 12-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 69 сторінок. Основний зміст викладено на 63 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 5 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи бухгалтерського обліку запасів»* досліджено теоретичні основи бухгалтерського обліку запасів. Розкрито економічна сутність, визначення, класифікація та оцінка запасів у системі обліку та звітності.

У другому розділі *«Особливості організації обліку запасів на торгівельних підприємствах»* наведена загальна економічна характеристика ТОВ «ІМПОРТМАКС». Розглянуто порядок формування синтетичного та аналітичного обліку запасів, їх документальне забезпечення на торгівельному підприємстві ТОВ «ІМПОРТМАКС».

У третьому розділі *«Методичні аспекти аналізу та контролю запасів у системі управління вітчизняних підприємств»* розкрито методичні засади аналізу ефективності використання товарних запасів підприємства. Розглянуті методичні аспекти внутрішнього аудиту запасів з метою визначення напрямів удосконалення системи внутрішнього контролю.

ВИСНОВКИ

Результати проведеного дослідження свідчать про досягнення поставленої мети і дають змогу зробити такі висновки:

1. При дослідженні запасів як важливішої категорії бухгалтерського обліку розкрито сутність поняття «запаси» за його видовими компонентами. Розглянуто проблемне питання віднесення МШП до запасів та до МНМА. На підставі системного підходу досліджена класифікація запасів для цілей бухгалтерського обліку та управління. Окремо розглянуто упорядкування товарних запасів та тари у світлі специфічних ознак, властивих підприємствам торгівлі.

2. Під час розкриття вимог до оцінювання запасів в обліковій системі узагальнено законодавчі та інші нормативно-правові регламенти щодо оцінки запасів та з'ясовано проблемні питання визначення справедливої вартості запасів. Зазначено, що відсутність єдиного алгоритму визначення справедливої вартості таких видів запасів, як виробничі запаси, товари, МШП, готова продукція напівфабрикати, викликає складність ведення обліку та звітності. Тому це питання підлягає вирішенню. Доведено, що основним напрямком підвищення інформативності обліку та фінансової звітності є оцінка за справедливою вартістю, яка є близькою до ринкової та об'єктивно відображає фінансово-майновий стан підприємства.

3. Розкриття загальної економічної характеристики ТОВ «ІМПОРТМАКС» дозволило визначити, що підприємство займається оптовою торгівлею комп'ютерами, периферійним устаткуванням і програмним забезпеченням, електронним і телекомунікаційним устаткуванням та деталями до них. Фінансовий стан товариства за період дослідження є досить стабільним, а фінансово-господарська діяльність прибутковою. Бухгалтерський облік формується на підставі Положення про облікову політику та є автоматизованим. Облікову роботу здійснює відділ бухгалтерії на чолі з головним бухгалтером товариства у відповідності до чинного законодавства.

4. Вивчення документального забезпечення обліку запасів на торгівельному підприємстві дало змогу розкрити основні облікові документи (зокрема, первинні документи, облікові регістри, зведені документи, форми фінансової звітності), які використовуються на підприємстві, дослідити процес документування та скласти графік документообігу

5. Розгляд формування синтетичного та аналітичного обліку запасів на досліджуваному підприємстві показав, що підприємство дотримується законодавчих вимог щодо ведення обліку та відображує за особливими правилами товарні операції.

6. Аналіз ефективності використання товарних запасів на ТОВ «ІМПОРТМАКС» проведений за допомогою визначення показників ефективності. Особлива увага була приділена оборотності товарних запасів на підприємстві оптової торгівлі. З'ясовано, що оптимізація оборотності товарних запасів на ТОВ «ІМПОРТМАКС» дозволить: зменшити потребу в складських приміщеннях і відповідно зекономити на оренді складів; вивільнити оборотні кошти, які були вкладені в «мертві» запаси; зменшити списання товарів; зменшити кредиторську заборгованість за товар.

Загальний аналіз таких фінансових показників, як матеріаломісткість, та інших коефіцієнтів показав, що на ТОВ «ІМПОРТМАКС» існують резерви збільшення обсягу товарної продукції за рахунок зниження матеріаломісткості шляхом пошуку дешевих та якісних джерел постачання товарних запасів. А вдосконалення аналітичної роботи щодо операцій з запасами на ТОВ «ІМПОРТМАКС» може здійснюватися шляхом підвищення оперативності інформаційного забезпечення управління запасами підприємств; удосконалення системи автоматизації обліково-аналітичних робіт в управлінні та аналізі запасами; поліпшення організації обліково-аналітичних процедур товарних запасів.

7. З метою удосконалення системи внутрішнього контролю досліджено концептуальні засади та методичні аспекти внутрішнього аудиту запасів. Визначено мета, основні завдання, етапи внутрішнього аудиту запасів. У процесі здійснення внутрішнього аудиту виявлені основні проблеми організації обліку запасів підприємства та запропоновано удосконалення обліку запасів шляхом поліпшення типових форм первинних документів; застосування сучасних технологій в обліку та контролі.